

KEMENESALJA

VÉGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Hozzájár minden vasárnap reggel

Előfizetési ára: Évesre 8 korona, félre 4 korona, negyedévre 2 korona. Évesi szám ára darabonként 20 fillér.

DIKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadálvatal:

Dikgreve Nándor könyvnyomdája Cellőmölökben. Ide intézendők a szellemi reszt illető közlemények, hirdetések és mindenféle benyújtások.

Az anya hivatása*)

Mindenki, aki él a világon, csak annyit ér, amennyit embertársain javítani, nemesíteni képes. Épen azért a hajadonok és fiatal asszonyok arról elmélkedjenek, hogy mint leendő családanyák megtanulják azt: mi a nevelés, mi az anya nevelői hivatása.

A nevelés az a munka-folyamat, amelynek hatása alatt az ember lelki és erkölcsi képességeit tökéletesíti, fejleszt, kialakítja. A nevelés segítségével fölemelni igyekszik a jövőbeni nemzedéket az emberi életkörbe, kialakítjuk benne az erkölcsi személyiséget. Ezt azonban nem gépiesen fejlesztjük, hanem belülről kifelé, elevenen, szervesen és pedig nevelés útján, de ez csakis öznevelés, önképzés, önkészület, öntevékenység lehet. Minden nevelés más személyiségek útján csak támogatás, vezetés, ébresztetés, az öznevelés erősítése, segítség az özneveléshez. A nevelés célja: a sokoldalú érdeklődés és rendezett szeretet kialakítása. A nevelés kérdése a mostani társadalomra nézve létkérdés, amelytől jövője függ. Nevelő eljárásukban a nők ne feledjék soha Kant (híres bölcs) szavait. »A gyermek

(tanuló) ne gondolatokat, hanem gondolkodni tanuljon, ne hordozzák, hanem vezessék, hogy a jövőben maga is ügyesen tudjon járni.«

Ha a mai foglalkozások nagy számát figyelembe vesszük — a mai lélekzészneküli! — ban a létért, a megélhetésért: a vasut, a gőzhajó, a villam, a telefon, a telegráf, a kábel, a kormányozható léghajó, a repülőgép korszakában — meg tudjuk, milyen tele vannak nagy és apró kísérletekkel a jellemre, milyen irgalmatlanul kényszerítik az embert, lassan-lassan saját legjobb énjéről lemondani, hogy a külső, anyagi dolgok imádatába merüljön.

Egészen másképen áll ez, a nevelői hivatással. Csaknem minden közvetítése visszaragadja az embert a világba, amely a valóságban van, abba a világba, amilyen kellene, hogy legyen. A gyermekek, a még meg nem keményedett emberi szívre huzati harangok, amelyek föltámadásra szólítanak mindent, ami fölfelé törekszik az emberben. És az a nagyszerű a nevelői hivatásban, hogy gondosabbá tesz mindennapos szokásaiban, vigyázóbbakká szavainkban és új szándékokat ébreszt bennünk, amelyek benső növésünk szüneteléséből kiragadnak.

Az anyai (nevelői) hivatásnak magunkra való visszahatásáról akarok

szólni, mert korunkban, amely tele van pedagógiával (= neveléstudománnyal), tanulságosan feledik, hogy a leghatásosabb nevelés nem a növendék közvetlen kezeléséből származik, hanem a közvetett módszerből „a nevelő özneveléséből”. Mi hasonlíthatatlanul inkább befolyásoljuk a gyermeket az által, amit neki mondunk. »Nem az által, amit másoknak, hanem az által, amit magunknak tiltunk meg, válunk mi rendezett hatalommá az életben.«

Hányszor kérdezi az anya, a legmélyebb szeretettel és aggodalommal: »Mit tegyek gyermekemért, hogy megvédjem a kísértések hatalmától, amelyek kívülről és belülről tolakodnak elő?« És azután tépelődik és olvas könyveket a nevelésről, — mikor valódi felet a kérdésre csakis ez volna: »Törekedjél becsületesen magadat azzá tenni, mivé gyermekeidet akarod, a kísértés hatalma ellen az ő legjobb védelme, ha te magad naponta gyöngeségednek, idegességédek és szenvedésédek áldozatot hozasz, még ha oly kicsi is. A te legelrejtettebb önelgyőzésed gyermekeid leghatalmasabb védőangyala! Az öznevelés e munkája nélkül ellentmond, sőt kigunyolja a te egész napi föllépésedet minden, amit a szád mond.

Sok anya (nevelő) panaszkodik és törli fejét a legjobb gyógyító módokért

Október 6.

Irta: Ifj. Barabás György.

Hazánk hánytvetett életének, szindus történelmének egyik legmozgalmasabb, leg-szimpatikusabb, leglelkiesítőbb, leghazafiasabb, majd a legmegrendítőbb korszaka az 1848/49-diki időszak. Ezen időkből oly példákat látunk, melyek egyrészt a kétszeresített, magyar-ságtól leipott, legyalázott, ellenség-vergődését mutatják, másrészt a hazaszeretéből, a haza iránti kötelességből harcoló, a vérig, a halálig küzdő magyarságnak, az öfenentartásra, a haza szabadságára, függetlenségére törekvő népünk nemes, diadalos küzdelmeit tárják szemünk elé. Mondhatjuk, hogy azon korszakban szinte ki van fejezve évszázadoknak összes brutalitása, joftalansága a hatalom részéről, a haza iránti rajongás, az ideális hazaszeretet, a népszabadságért, a nemzet szabadságáért folyó szellemi és véres harcok összes motívumai a magyarság részéről. Látjuk azonban azt is, hogy a nyers erő — paradoxonnak látszik, de való — mily erőtlen, ha a szívnek melege, a léleknek szikrája, az ideális hazafiság tüze nem hevíti a küzdőt, aki — hogy úgy mondjuk — egy rohanó

géppé válik, melynek gépésze elvesztette az eszt és rohan a gép. . . rohan, . . . útjában a nyers erejével előket gázol el; de nem hevíti a léleknek szikrája; hiányzik a jozan ész, mely azt mondja, hogy a nyers erő csak arra való, hogy a bölcs agy munkájának eredményeit a terveket megvalósítsuk vele, de semmiesetre sem arra, hogy a népek szabadságát, a népek műveltségét porra tiporjuk. Az ilyen gép útjában csak romok és holtak hevernek: a faji és világműveltség várainak romjai s ideális lelkek, bölcs agyak, nemesen érző szívek hazai holtstestei.

Látjuk azt, hogy a nyers erő, melyet egy oly magaslatos érzelem, mint a hazaszeretet vezet, mily fölemelő tetteket végez. Ez is egy gép, melyet az élő szív, az élő lélek, a szabadság, a haladás tüze hevít; mely rohanásban ha gázol is, a lehetetlent, a szivtelent; a szabadságnak, a haladásnak csak utonállóját gázolja el.

Éppen ezért a történelem, a nép, a nemzet — az előbbi erőről csak átokkal, míg az utóbbiról hálával emlékszik meg.

1848—49-ben is e két erő működött. Ezen két erő működésének eredménye dátumban kifejezve 1848. március 15. és 1849. október 6. Az egyik az alkotás, a bimbózás,

a születés, a ragyogó tavasz napja; a másik a levelhullás, a fonnadás, a sorvadás, az enyészet, a halál napja. Az egyik a magyar nemzet újjáépítéje, a másik a magyar nemzet halottak napja.

Ma október 6-ika van, tehát a mi halottak napunk. Szívünk, lelkünk szomorúsággal van tele e gyásznapon. Gyászoljuk azon férfiakat, kik hazánk szabadságáért, a mi magyar szívünkért, magyar lelkünkért, életünkért minden ellenséggel hadvezérek küzdötték végig ama harcot, a világtörténelem egyik leglelkiesítőbb, legideálisabb harcát, az 1848/49-diki szabadságharcukat. Oly energiát tudtak belevinni a harcba, vezérségükbe, amely energiával le tudták verni az évszázados ellenséget s amely energia csak oly népnél érezhető hatású, mint a magyar. Amely energia az erőszakos haláluk után is megmaradt ugyanarra, hogy velük nem halt meg a nemzet, melyet a lelketlen hatalom, a lelketlen gép csak elgázolt, de nem gázolt agyon: mert a lelketlen népben nem volt olyan energia, hogy az ő lelküknek a magyarba öntött energiáját meg tudta volna szumisztítani. Nem halt meg a lelkünk, nem halt meg a szívünk, mert ma is halottak napja van, a magyar nemzet halottak napja. Gyászoljuk, de egyuttal ünnepe-

a hazug gyermekek részére. Fájdalom, gyakran feledik az első és legfontosabb eszközt: »hogy saját mindennapi kijelentéseiket naponta egyszer szigorú ellenőrzés alá vegyék.« Es akkor, a maguk ijedelmére fölfedeznek, hogy noha ők nem hazugok, mégis egy óra alatt néha hatvan kis valótársukat mondanak. Dicsérhetik angyal nyelven az igazságot, a gyermek csak megmarad a tapasztalatnál és hozzászokik, hogy minden nagy dolgot csak dalban ünnepelnek, de azok használatát által tisztálathatják.

Jellemet csakis jellemes magartással fejleszthetünk. A nevelői (anyai) hivatásban igen nagy szerepet játszik a pontosság, vagyis a kötelesség hü, pontos, lelkiismeretes teljesítése. Schillernek a »Die Burgschaft« című költeményében gyönyörűen kiemelkedik ennek az erénynek a jelentősége. A kezesül hagyott barát csaknem életével fizetett, ha társa a kitűzött időben meg nem érkezik. Mennyivel károsabb, végzetesebb a nevelői, az apai, az anyai hivatásban a pontatlanság! Hány erkölcsi élet forog veszedelemben a pontatlan nevelő (apa vagy anya) eleven példája nyomán! Az egy hiba, akár csak a nyomdában, százszorosan sokszorosítva jelen meg, veszedelembé sodorva, lelkiismeretlenségbe, kötelesség-mulasztásba a nemzedékek hosszú láncolatát.

Nekünk pedig megbízható, kötelességüket hiven teljesítő nemzedékre van szükségünk, olyanokra, kik az igaz, jó és szép erkölcsi fogalmakért nemcsak az ellenőrzés vagy fölügyelet kényszere miatt lelkesednek, hanem mert a hazugság, a gonosz és rut ellen tiltakozik lelkük egész valójá.

Igaznak, őszintének kell lennie az

igaz nevelőnek, a nevelő anyának. Hősies, bátor cselekedetét végző, amikor szembeáll gyermekeinek öszlönösségeivel, iratogtatva a rossz hajlamokat s élesztgetve az erény csiréit szívének szeretetével. S a legnagyobb bátorsággal nagyon is megfér a legnagyobb szerénység. Szerénységet pedig csak az által ébreszthetünk, ha a mi saját gögünket a legkisebb zugig üldözzük.

Hány anya nem is sejti, hogy kipuoztíthatatlan alapjait veti meg gyermekeiben a gögnek és önzésnek... Valahányszor az anya (nevelő) egész magartásából kilátszik, hogy legyőzte önmagát, ott a gyermekek örömmel hajlanak meg, készséggel engedelmeskednek.

Aki tehát a nevelő-anyai hivatásra szenteli magát, annak legfontosabb előkészülete az *akarati nevelése* kell, hogy legyen. A legalaposabb ismeretek sem használnak, ha a nevelő-anya — a koncentrált akaraterő hatalmával — nem képes gyermekeit a szétforgácsolás, játékkedv, renyheség és más ösztönös állapotok fölé emelni s ha nem képes átruházni rájuk a nyugalom s az önuralom szellemét. Elvünk legyen: »Mindenekelőtt a parancsoló tisztelete (tekintélye) a nevelőnek emberi méltóságával szemben!«

A gyermeknek tiszteletreméltó bánásmódra van szüksége. Igaza van Claudius Mátyásnak, aki azt mondja: »Nem tudok mást kigondolni, minthogy magunknak kell azzá lennünk, mire a gyermeket tenni akarjuk. Nincs is, ha gyermekeinket (vagy másokat) javítani akarunk, más tanácsom, mint az, hogy előbb nekünk kell megjavulnunk!«

Egy érdekes kiállításról.

A nagy nemzeti világiállításoknak bealkonyodott. Példa rá a turini jubiláris kiállítás, amelyről az olaszok keserű gunnyal azt mondják, hogy többé kerül, mint Tripolisz okkupációja. A nagy kiállításoknak hitele veszett és valószínű is, hogy a nemzetek nagy idegenforgalmat a jövőben nem világreklámmal rendezett nemzetközi tárgyalatokkal fognak csinálni. De habár a nagy, kiabálós, nemzetközi kiállításoknak be is borult, napjainkban annál nagyobb szerepe van a speciális kiállításoknak. Így azt az időleges kiállítást, amely Budapestén a mezőgazdasági muzeumban most van nyitva, (értjük a tenyészhal kiállítást), szeretnénk a magunkénak mondani. Szeretnénk róla azt hirdetni, hogy soha köztenyésztségi ágnak akkora reklámot, mint ez a kiállítás a maga széles adataival, nem csinált. A kiállítással kapcsolatban kiadott katalógus érdekes adatokat mond el a haltenyészési jóvedelmezőségéről és kívánatos, hogy az itt ismertetett adatok minél szélesebb körben ismertessenek meg. A hivatkozott ismertetésből tűnik ki, hogy értéktelen szikterületek halastavakká átalakítva holdanként száznegyven-százötven korona jóvedelmét adnak. Megtudjuk az ismertetésből, hogy hazánkban 159 gazda foglalkozik mesterséges haltenyészéssel és a halastavakká alakított terület 14.000 kat. hold körül van. Ma már a mezőgazdasági statisztika két millió koronával könyvelti el azt az összeget, melyet mesterséges haltermeléssel gazdák szereznek. De mindez a kezdet kezdete. Hazánkban még nagyon sok kihasználás nélkül olyan

jűk szabadságunk vertanuinak emléket. Gyászoljuk azokat, kik akár karddal, akár tollal, szóval védelmezték dicsően hazánkat. A szabadságharc összes dicsősége, a sok csip-csup fiuképtől támogatott ellenség legyőzése az ő dicsőségük. Nem csoda tehát, hogy a levert hatalom, a gögös, büszke abszolútizmus, mikor rengeteg idegen segítővel együtt lélekzethet jutott, olyan lett, — n. m. am mint az oroszlan, hanem — mint a vézna gyerek, mikor az erős, de lefogyott ellenséget ütheti, verheti s e közben kárt is okozhat neki, sőt még önönmagában is.

Valóban, a régi római rossz császárok korára kell gondolnunk, amikor olvassuk a történetet 1849. augusztus 13-tól, a világiosi fegyverletel napjától, október 6-ig. A lékevesztett düh, az eszeveszett kegyetlenség, a szívzetlenség, a barbarizmus, a politikai eszelyetlenség, eszevesztettség, a rövidlátás, mind orgiákat üttek. Ellenségünknek jelszavai ezek voltak: fejevesztés, jószávesztés, fej- és jószágvesztés. Hiába kért az őt segítő hadseregnek az előttünk oly becsületes fővezére bocsánatot, kegyelmet a hatalomtól a szabadságharc magyar vezérei részére, a pokoli szív nem puhult meg. **Az a szív, az a lélek nem ismert mást, mint a golyót, a kőlelet, a hőhért.** Ezek akkoriban igen keresett cikket kezelték: a mohó hatalom igen drágán fizetett érték: magyar lejjel, magyar vérrrel. A fizető a már európai hírű vérengző, Haynau volt. A fizető helyiség, a bankhelyiséget haditörvényszéknek

neveztek. Itt osztogetta a bankár úr, Haynau úr, nagyjainkunk, hadvezéreinknek a halált; kinek kötelet, kinek golyóval. A fizetési határidő október 6-ika volt.

Ezek között elsőnek kell megemlékeznünk *gróf Bathányi Lajosról*, az első magyar miniszterelnökről, a sárvári kerület első népképviselőjéről. — Erről a kiváló jellemű szelid és bekes lelkületű főúrrol kiről az idegen földön ülésező törvényszék is elismerte a büntetlenségét. De azért mégis Pestre küldték Haynau kezébe, kinek a törvényszéke kimondotta rá a bűnösséget és halálítéletet. Bűne az volt, hogy a nemzetet ki akarta békíteni az uralkodó családdal; legelőbb bűne pedig az, hogy kiváló magyar volt. A kötetlenti halálát az utolsó órákban golyóra változtatták át s október 6-án hajótűk végre Pesten. Arraltán, sőt a hatalomnak is a jóakaróját vezették ki! Semmi sem bizonyítja jobban a hatalom elvakultságát, eszevesztettségét, mint ez az ítélet.

A szabadságharc legnagyobb vezéreit e napon végezték ki. Négyet golyóra, kilencet kötéllé itétek. *Kiss Ernő* különösen a szerbek elleni harcokban tűnt ki fényes hadvezéri tehetségével, víztéségével. *Schweidel* már a francia harokban mint bravuros huszárpáncsnok tűntette ki magát; ő volt az, ki Jellásichot Becsig üldözte. *Lázár* Erdélyben yűdködött mint parancsnok. *Desenffy* különösen a kápolnai csatában mutatta ki hősiességét s kitűnő taktikus voltát; később az oroszok

is megtudták, hogy milyen éles a kardja. Ő volt a szabadságharc egyik legképzettebb és legbravurosabb tábornoka. *Báró Pöllenberg* Görgey tábornokában szolgált s különösen a visszavonulásoknál s a fedezeteknél fejtette ki kiváló katonai erejét, sokszor bámulatosan vakmerő tettével *Török* inkább a hadi mérnök tudományával tűnt ki. Nem vett tényleg részt a szabadságharcban, de bűnös volt abban, hogy hogyan mert magyar földön olyan híres erődöket építeni, mint a győri, szegedi s a komáromi erődök és sáncok, *Lahner* sem vett részt tényleg a harcban, de ő gyártotta a magyar sereg részére a fegyvert, golyót s egyéb hadfelszerelési cikkeket. Ezért szenvedett vertanui halált. *Knežich* leginkább a komáromi var. felszabadításában, majd Budavár visszavételénél aratott jelentős sikereket mint rettenthetlen és elszánt katona. *Nagy Sándor* a szerbek ellen kezdte működését, később pedig Temesvárnál, Szolnoknál, Isaszegnél, Vácnál, Nagysarlónál, Komáromnál és Budavár visszavételében csiklandozta az osztrák sereg börtét. A német származású *Leininger* magyar ezredben szolgált, magyar nőt vett el feleségül s annyira magyarrá vált, hogy kiváló részt vett a harcokban. Cibakháznál, Kápolnánál, Budavár visszavételében stb. helyen hatalmasan melengette az osztrákok hatát. Mint proféta, halála előtt megjövendölte, hogy »e nemzet szabad lesz, vagy megtagadja az igazság önmagát.« *Aulichól* Kossuth a magyar hadvezérek legértelmesebb-

terület van, amelyek halastóvá átalakítva a termelésnek megnyerhető. Ennek a kiállításnak éppen az a bevallott célja, hogy a termelésnek erre a fontos ágára irányítsa a gazdák figyelmét.

Mert ámbár nagyobb arányú akció folyik abban a részben, hogy mintegy hatszáz haltenyészletre alkalmas folyóvizünk halakkal benépesíttessék, de ma, mikor folyóink szabályozva vannak, a folyóvizet ipari célokra használtatnak föl: nem lehet reményünk ahhoz, hogy a régi halbőséget folyóvizünkbe visszavarázsolhatjuk. Nincs más hátra, mint a mesterséges haltenyészteket fellendíteni hazánkban annál is inkább, mert az annyit emlegetett husingségnek nincsen jobb megoldása, minthogy a hal piacra kerüljön mindenfelé, legyen belőle sok, alakuljanak az árak kedvezően, legyen a hal a jövőben is olyan néptáplálék, mint hajdan. Ugy 1872 év statisztika szerint minden élő emberre Magyarországon hét kilogram hal jutott évenként. Mai számítás szerint nem jut fél kiló sem. A helyzet akkor változhatnék előnyösen, ha mesterséges tavakban termelt hal mennyiség nem 12000 mázsa lenne, mint most, hanem tizszer annyi és a folyók behalásításai annyi sikerrel járnának, hogy szintén százezer métermáza halat tudnánk kitermelni folyamainkból.

Ujabbán a földmivvelésügyi kormány nagy súlyt fektet arra, hogy közéletelmzésünk valamelyes könnyítést nyerjen erről az oldalról is. Gróf Serényi Béla igen hathatós módon járult hozzá a halhustermelés fokozásához. Arra alkalmas tavak, holtágak benépesítésére tógazdaságokból származó neimes pontyivadékból 300 mázsát osztott széjjel az 1911.

év tavaszán; ezzel mintegy 6000 kat. hold vízterületen indult meg a belterjesebb halászati üzem, amelynek hatása rövid egy-két év múlva bizonyára érezhető lesz.

A miniszterium nagyarányú kezdeményezésének eredménye az a széleskörű intézkedés is, mely e téren különösen most tapasztalható. A még be sem fejezett 1911. év folyamán halászati ügyben több mint 200 oly kérvény érkezett a földmivvelésügyi miniszteriumhoz, amelyek szakszerű elintéztést igényeltek az Országos Halászati Felügyelőség részéről. Eddig rendszerint 60--70 volt évenként e kérvények száma. Ez a hivatal egyébként a halászatot illető kérdésekben teljesen díjazatlanul illet bárkinék felvilágosítást.

Landgraf János miniszteri tanácsosnak, mint a halászati ügyosztály vezetőjének az érdeme a kiállítás kezdeményezése. A kiállítás rendezését pedig Répássy Miklós műszaki tanácsos, az Országos Halászati Felügyelőség vezetője látta el.

Levél.

Anyám! Megkaptam a leveledet.

Hiába hívsz haza, most nem megyek. Hiszen felénk már vége van a nyárnak. A madarak csak tarló felett szállnak. Így ősz felé tudom, hogy bus a táj. Az én szívem, amely régóta fáj, Odahaza se tudna megnyugodni. Nem akarom, hogy te is léssz zokogni. Miért szerezzek bánatot neked? Hiába hívsz Anyám, most nem megyek.

jei, legérdemesőbbjei közé számította. Az osztrákok több helyen elverte, de leginkább Budavár visszavételénél ismerték meg legjobban és legelőször az ellenség emberei közül. A hős *Damjanichban* szerb vér is keringett, de a szerb lazaság miatt annyira meggyőzte őket, hogy kiirtandóknak jelentette ki mindnyáját. Valahány csatában résztvett, mindegyikben győzött. A szolnoki csatát ő nyerte meg s azonkívül több helyen cirógatta a sógorok nyáját. A világsi fegyverletételkor Arad várában volt mint parancsnok. A császári követ felszólítására, hogy adja át a várat, azt felelte, hogy az osztrákokat át nem adja, az ellen utolsó csepp vérig védelmezi, ellenben akár egy orosz kőzárknak is igen. S oroszok vették át a várat. Az ellenség előtt ő volt a legfélelmesebb magyar hadvezér. Vele egyenlő rangú tehetség volt *Vécey* is. Egyideig együtt működtek, de később versengés támadt közöttük s elválasztották őket. Rendkívüli fényes tehetségű katona volt.

Ime, az aradi Golgothának szentjei! Ők valának azok, kiknek a halála zarándokhelyé avatta a helyet, hol vérükkel, halálukkal tetek tanúságot arról, hogy mint szerették hazájukat. Ők tanítottak minket is arra, hogy hogyan kell szeretni a hazát. Megtanítottak arra, hogy a nyers erő lélek és szív nélkül csak tresség, de nemes lélekkel, szívvel kormányozva csodákat művelhet. Ti vagytok, aradi vértanúk, a mi tanító mestereink, ti vagytok a mi példánk, ti vagytok a mi világító

szóvértnekeink, ti vagytok a mi utmutatóink, ti vagytok a mi lelki vezereink a harcban, mely nemzetünk dicsőséges jövőjéhez, boldogságához vezet.

S amiut magánemberek viszik kedveseik sírjára a koszorút a, kalendariumi halottak napján, éppugy természetes, hogy a magyar nemzet is vigye koszoruját kedveseinek a sírjára a mai napon, a magyar nemzet halottak napján. Igenis, kedveseinek a sírjára, az érte küzdő, az érte vértanui halált halt kedveseinek sírjára, kiknek halála e napon következett be. Sírjukra, melyet hősi tetteikkel jelöltek meg a mi szívünkben. Visz koszorút, mely a legideálisabb levelekből s a legnemesebb virágokból, a hazafias szívnek rózsáiból van fonva egy drága fonállal, az örökké élő, dicső magyar nemzet életfonalával.

Sóhaj.

Mikor valaki emleget,

Alig hogy hallom a neved

Egy árny fut át az arcomon . . .

Eszembe jut, hogy egykoron

Milyen nagyon szerettelek

S most fáj, ha rád emlékezek.

Novák Pál

Ha majd a tél fagya felengedett
És enyhe szellő leng a-táj felett,
Ha csókjaitól a nap sugaraknak
Csupaszz galyakból új rügyek fakadnak
S a messzeség, hová szemem tekint,
Virágos lesz a pusztá táj megint.
Ha újra vígan csendül a madárdal
S az illattárban fel az ég szárnyal;
Ha majd a szívem nem lesz már beteg,
Anyám! Majd akkor haza sietek.

NOVÁK PÁL

H I R E K.

Tanítók gyűlése. A kemenesaljai evang. tanítók próbatanításokkal egybekapcsolt őszi értekezletüket ez évben, okt. 10-én, Ostffyasszonyfán tartották meg, melyen a tagokon kívül, mint vendégek, jelen voltak: Károlyi Endre egyházi felügyelő, továbbá Mészáros István kemeneshögyészi ev. lelkész és Berecz Gábor, volt ostffyasszonyfai ev. nyug. tanító, tiszteletbeli tag. Koczor Márton elnök üdvözölte az értekezleten megjelenteket s a gyűlést megnyitottak nyilvánította. Némethné Berecz Iza ismertette ezután a III. osztály számoló pálcikákon a száztól ezerig terjedő számkört. Utánna Németh Sándor az V. és VI. osztának a természetrajzból egy természetű nagy képen a medvérol tartott előadást. Ezután a tanulók hazamentek s következett a bíráló. Mind a két előadás kifogástalannak, sőt jegyzőkönyvileg megdicsérendőnek ítéltetett. Kitűnt hogy a férj és feleség tanítók együttesen mily üdvösen mozdítják elő Ostffyasszonyfán a nevelés szent ügyét.

Szabadságotl orvos. Dr. Pick Benő ostffyasszonyfai körorvos két heti szabadságra távozik. Távollétében dr. Géfin Lajos helybeli orvos helyettesíti.

Lemondott anyakönyvvizelő. Bayer István kemenesmagasi helyettes anyakönyvvizelő ezen tisztségéről lemondott. Lemondását az alispán tudomásul vette.

Kemenes Lajos a Vigszínházban. A színművészek gárdájának emez ifjú, de nagy tehetségű tagja, Kemenes (Géfin) Lajos, városunk szülőtte. immár rálepett arra az ultra, melyen hírnevet és dicsőséget szerzhet magának. Mint értesülünk, a Vigszínház igazgatója szerződtette őt. Hiszük és reméljük, hogy nevért rövidesen Hegedűs Tanay, Vendrey, Góth stb. nevével együtt fogjuk olvashatni a hírlapok hasábjain.

Városi pénztáros fizetésemelése. Schütz Gyula, városi pénztáros eddigi 400 korona évi fizetésének 600 koronára leendő felemelését kérte. A képviselőtestület a fizetésemelést megszavazta. Ez a határozat még alispáni megerősítésre vár, ahova azonban már feltérjesztetett.

Államsegély. Barabás Ernő helybeli főtanító 200 korona államsegélyt nyert a váll- és közoktatási m. kir. miniszteriumtól. Az erre vonatkozó értesítés most érkezett le a közigazgatási bizottságtól. (Soha jobbkor! Szerk.)

Jóváhagyás. A tanítójavadalmazási jegyzőkönyveket a kiigazítási bizottság jóváhagyólag megküldötte.

Eljegyzés. Stern Jenő okl. gyógyszerész Jánosházaról eljegyezte Halmos Ibolykát, Halmos Henrik leánykáját Dombóvárról.

Művész-estély. Pintér Imre, a fővárosi Népszínház volt tagja, háromtagú társulatával vasárnap este művészestélyt hirdetett a jó czellodómólikieknek. Az est sikertelenségéről mindenki meg volt előre is győződve, csupán a babonát terjesztő néma románságoktól tagjai nem. Az előadás kis számu közönség előtt mindazonáltal megtartott, de a városunkban szerzett tapasztalatok épen elegendők voltak ahhoz, hogy Pintér örökre istenhözadót mondjon Czellodómóliknek.

Rubián. Egy egyházashitei gazda lakásában betörők jártak s onnan 394 koronáról kiállított takarékkönyvet 20 korona készpénzt és többféle aranyeműt loptak el. A tettesek eddig még ismeretlenek.

Magzatelhajtás. Lapunkban már megemlékeztünk Irván Julia nemeskereszturi leány esetéről, akit magzatelhajtással vádoltak meg. Mint értesülünk, az ügyészség a vádat eljuttatta, ellenben a helybeli szolgabíróság a leányt közegészségügyi kihágás címén 100 K pénzbírságra, behajthatatlanság esetén pedig 5 napi elzárásra ítélte.

Feloldott zárlat. Szentgotthárdon a járvány megszűnőn, a község a zárlat alól feloldott. A legközelebbi állatvadászt már megtartják.

Gyilkosság Ajkán. Schleszkó Lajos egyike volt ama pékeknek, aki nem tudott oly kicsi személyeket sütni, hogy meg is gazdagodhatott belőle. Pár évi önálló-kodás után kénytelen volt Jánosházaról elmenni. Zircre, majd pedig Ajkára ment és mint segéd folytatta a mesterséget. A józan, a talpig becsületes embernek, mert emellett még nagyon izletes süteményeket is készített, a konkurencia ellenségeket szerzett. Az ádáz gyűlölet annyira vitte az ellenségeit, hogy a múlt vasárnap az egyik szíven szurta. Pár percnyi szenvedés után meghalt. Halálát az özvegy és három arva siratja. A környéken általános a részvét iránta. A gyilkost, aki a konkurens péknek a segédje volt, a csendőrség elfogta és Veszpremben kísérte. A nép között az a hit van elterjedve, hogy bérgyilkosság történt.

A Jembergi katonai kórház főorvosai a következőket jelentették: A **Ferenc József-kesevív** minden kellemetlen-érzés nélkül idézi elő a szokelést. A **Ferenc József-víz** huzamosabb használat mellett is jól bírják a betegek és nem okoz gyengeséget az emésztő-csatornában mint ez sok más hasonló hatású szer-nél tapasztalható. Kapható gyógyszárakban és fűszerkereskedésekben. A Sztéküldési-Igazgatóság Budapestben.

Vadász-szerencse. Raffel Dénes izsákfai nagybérő az ottani erdőben egy jól kifejlett vadkant lőtt. Minthogy vidékünkön már régóta fogva nem lehetett ilyen vadat látni, ritka szerencsének mondható.

Sikerült megnyitás. Az Új-Kávéház múlt vasárnapi megnyitása várakozáson felül sikerült. A közönség valószággal tolongott és harcolt, hogy helyet kapjon. A kávé végtelen örömeire szolgált az a tudat, hogy a publikum ismét kezd felkarolni az elődei által annyira elhanyagolt üzletet. A rend, tisztaság, valamint az előzékeny kiszolgálás felett valóban több részről ítéltet hangos kijelentés.

Brutális legény. Sándor Ernő bobai 18 éves cigányzenés kis, serdületlen leánykákra vetette ki hálóját s többet közülük erőszakkal megbecstelenített. Az agyonkínzott gyermekek szülői: feljelentést tettek ellene a csendőrségnél, amely a brutális ifjút letartóztatta és átadta a járá-bírósnak.

Tűz. F. hó 9-en Nemeskocs községben tűz ütött ki, mely elhamvasztotta Fülöpp Mihály pajtáját. A tűz ezután továbbterjedt és még két lakóház, gazdasági eszközök, takarmány stb. lőtt a pusztító elem martalékává. A kár mintegy 8000 K tesz ki.

Aki nuokáját elomészttette. Pap Imre pápóczi gazdáról — már többször írtunk lapunkban. Ő ugyanis az a lelketlen nagypapa, aki leányának fattyúgyermekét eltett lábaiból. Ebben a bűnügyben betőnt tartotta a tárgyalást a szombathelyi kir. törvényszék. A bíróság a védő által felhozott enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett 5 évi fegyházra ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

Áthelyezett önkentes. Berzsenyi György czellodómóli önkentes a 7. honvédszászrezdettől a 26. gyalog-ezredhez helyeztetett át.

Új vállalat. Városunkban új vállalatot készítőnek alakítani részvénytársasági alapon és villamos hajtóerőre berendezve. Arról van ugyanis szó, hogy árpa- és kukoricadarátót, faapritót és kutszivattyúzót berendezést létesítenek. Az eszme igen egészséges és életképesnek látszik és úgy véljük, hogy a praktikus vállalat üdvös lesz a közönségre nézve is.

Gyári képviselő. Gaspar Kálmán helybeli fodrász elnyerte a *Savoly-féle* illatszergyár egyeduralmas jogát Czellodómóli és vidéke részére s így nála a legfinomabb illatszerek, szappanok, valamint Thymol-fogkrém kaphatók eredeti gyári árban.

Harapós kutya. Papp Istvánnak veszedelmes kutyája van, amely az asszonyokat sem kiméli. Nemeth Jánosné panaszt tett az udvariatlan kutya tulajdonosa ellen, mondván, hogy őt megharapta és 8 napon túl gyógyuló sebet ejtett rajta. A kutyát a hatósági állatorvos megvizsgálta s azt bár veszedelmesnek, de nem veszettnek találta.

A kolera. Magyarországon is bekopogtatott. Legjobb szer ellene a tisztaság, meg a mértékletes étel. Reszketni nem szabad tőle, mert ez már maga is kész betegség, — hanem óvakodni. E célra legjobb a kolozsvári „Szent László” fertőtlenítő pipere-szappan. Czellodómóliön **Német Márkus** divatáru-raktárában kapható. Darabja 70 fill.

Megszűnt szótcsünet. Őri Pálné ság szótcsünet-tulajdonos iparáról lemondott s így egy grejzlerrel kevesebb lesz.

A szegénysorsu tudótegek érdekében a József királyi herceg Szanatórium Egyesület akciója, hogy egy virágszállal kevesebbet kössünk a halottaknak szant koszorúba s ennek a virágszállnak árát ajánljuk föl a. előhalottaknak, a tudótegeknek, — a mi **patriánknak nagy érdeklődéssel** fogadták. A társadalom élén állók határozták el, hogy ezt a nemzeti sebet hegesztő szép emberbaráti ügyet, egész szívük szeretetével veszik gondjukba. A gyűjtés módja intensív lesz, azt hisszük, hogy a szép cél javára szép sikerrel fog végződni.

Triopolisz. Mint mondani szokás, ma Tripolisz a világ közepe. Hogy esetleg mivé fog fejlődni a török-olasz háború, senki sem tudja megmondani. Észak-Afrikának Tripoli egyik legjelentékenyebb allama, amelyhez Fezzán oázis és Barka főnsík tartozik. Fővárosa Tripoli, az Afrika belsejébe induló, karavánok gyűlése helye, jó kikötővel és élénk kereskedéssel. Murzuk város Fezzán gyűléstétén (oázis) a karavánoknak datolyajüetek között épült első allomása. Lakosai struccokkal és elefantsonttal kereskednek. Bengzsi, Barka legjelentősebb helysége. Azoknak a nagy karavánutaknak, amelyek az északafrikai sivatagon keresztül a szudáni városokra, Timbuktuiba, Kanoba, Kanewbe, Kinába, Bornuba és Vodiba vezetnek, Tripolisz a kiinduló pontja. A karaván-kereskedés a vállalkozó szellemű üzletemberek részére igen kecsesítő, mert kedvező körülmények között igen jelentős nyereséget hoz, de viszont sok veszedelemmel is jár. Utközben lépten-nyomon a félelmes sivatagi belirablók fenyegetik a karavánt s nem ritkán nagyon nagy kárt okoznak. Míg a kis karavánokkal, amelyek a tripoliszi városok közt közvetitlik a forgalmat, csak csekély számu teve jár, a szaharai átvonuló karavánokban nem ritkán ezrekre szaporodik a tevék száma s ezekhez még sok szamar, kecske és birka is járul. Körülbelül háromszáz német mérfüdöt kell a sivatag magányán keresztül megtenni, amíg végre elér a karaván az egyik fontos szudáni városhoz s utközben majdnem mindig áldozatul esik sok állat, sőt néhány ember is a keselyűknek. Abban a sok nehéz csomagban, amelyet azután leraknak, a legkülönbözetőbb holmi van: pamut és gyapotáru (leginkább angol), selyem, fonál, üveggyöngy, cukor, drogusztá-aru, tea stb. Mindezt becsere-lik Szudan te. mékeieirt, amelyek közt a legfőbbek: elefantsont, bőr, struccotli, aranypor, stb. Neha egy egész esztendő eltelik, amíg egy ilyen karaván utnak indul visszafelé, de ilyenkor víz is aztán magával olyan drága terhet, amely olykor hátom-négy milliót is megér. Az ilyen nagy karaván útjának a költsége visszafelé kétszázötvenezer koronába is kerül. Ehhez járul még az a kényszerű adó, amit a tuaregek törzsfőinek kell fizetni, hogy az ő földjükön át biztos legyen az út. Nem a földről, hanem a magasságból jön fenyegető veszedelem, ha a tevék hosszú nyakukat magasra fölnyújtják és valami olyan intő hangot hallanak. Ez homokzivatart jelent. E zivatartoknak néha néhány óra múlva van vége, de néha eltartanak hat-hét napig s borzalmasságuk leirhatatlan.

30.000 koronás Ceres-pályázatról
ne feledkezzék el!

Közelebbi felvilágosítás minden kereskedőnél nyerhető!

Felári vasútjegy váltására jogosító arcképes évi igazolványok kiállítása és a már használatban levőknek érvényesítésére az 1912. évre. Az állami és törvényhatósági tisztviselők, a községi és körjegyzők, a rendezett tanácsú városok tisztviselői, a nem állami tanzemélyzet, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok felárjegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1912. évre leendő érvényesítés végett kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 73-75. sz.) már beküldhetők. Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek ez ében arcképes évi igazolványuk meg nem volt, a jövő 1912. évre azonban ily igazolványt szerezni kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük. Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért járó 2 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken (tehát nem okmánybélyegeken) rovandó le. A postabélyeg a betérjesztendő kérvényre vagy névjegyzékre fölragasztandó. Készpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében el nem fogadtatik. A kérvények és a hivatalok részéről betérjesztendő névjegyzékek az előírt záradékkal és a hivatali pecséttel latandók el. Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy kérvényeiken a lakóhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni, kötelesek, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek.

A Vitalisz-féle sertés-táppor. Niefermal János dunaföldvári gyógyszerésznek ezt a készítményt az egész országban elterjesztették. Vettek is különösen a kisgazdák, mert a reklám azt állította, hogy a táppor kitűnő orvosság a sertésvesz ellen. Annak idején hatósági engedéllyel árusították a tápport, míg végre kitűnt, hogy az a.é. elárúsító cég sok visszaélést követett el. Most aztán a földművelésügyi miniszter rendeletben mondta ki, hogy a Vitalisz-féle sertés-táppor hirdetése, állatörvosi rendelése és forgalomba-hozatala a jövőben kihágási uton büntetettül fog.

Felsőörvéről írják, hogy az ottani ag. hitv. ev. magyar főgimnázium új palotáját f. okt. 18-án bu.ák nagy ünnepségek között fölavatá. A szertartást Véssey Sándor egy. Ferenc püspök teljesíti. Az ünnepen varnigyenk hatósága is képviselve lesz. Akik a társaságban résztvesznek és akiknek szállásra is lesz szükségük, jelentkezzenek a főgimnázium igazgatójánál.

Keressük mindenben a legjobb!

Nagy előnyöznél ajánlatos az **ivóvíz** megválasztásánál, ígyünk és kérjünk tehát mindenütt

Szántói savanyvizet,

mely gazdag természetes szén-avtartalmánál fogva rendkívül kellemes, az egészséghez hasznos, elsőrangú asztali víz. Erősen gyógyhajtó hatása, elősegíti az emésztést, megakadályozza a gyomorégést.

A Szántói savanyvizet:

Bornak: **fűszer,**
Betegnek: **gyógyszer,**
Egészségesnek: **ovszar.**
Főraktár **Czellődmölkhön: Landler Samu**
fűszerkereskedőnél.

Eladó ház.

Czellődmölkhön, a Petőfi-utca
4. számú

ujonnan épült ház

mely áll 2 utcai szoba, egy konyha, egy előszoba, és kamra s a szükséges mellék-helyiséggel **azonnal eladó.**

Bővebb értesítés nyerhető:
Lada Józsefnél Szombathely,
Máv. fűtőház.

Jókarban levő

300—400 literes

boros hordók

azonnal eladók

özv. Törley Györgyennél

Czellődmölkhön.

Szülő-oltványok

szülővesszők és Gleditschia (tölkéris-
tésnek alkalmas) cseméték
beszerzésére legmelegebben ajánljuk a
legjobb hirtetvnek érveendő

Szücs Sándor Fia

szülőtelepét Bihardiószegen.

Ha a saját érdekét tartja szem előtt, úgy ne vegyen addig oltványt vagy vesszőt, míg a fenti cég nagy képes árjegyzékét nem kérte: ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzék minden szülőbirtokost érdekel hasznos tartalmánál fogva.

Olcsó és pontos kiszolgálás
Számos elismerő levél.

A tisztelt érdeklődők a telep megtekintésére szívesen látatnak.

FIX FIZETES

és magas jutalék mellett alkatmazonk vidéki ügynököket sorsjegyek részlet-fizetésre való eladásához. Havonként elérhető jövedelem 300—600 korona.

Hecht Bankház Részvénytársaság

A VASMEGYEI

Takarékpenztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ÁRUOSZTÁLYA

SZOMBATHELY.

Ajánl: Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, **benzin- és nyersolajmotorokat, cséplőgép-garnitúrákat, gép- és nyersolajat, műszaki cikkeket, zsak, ponyva és kötél árakat, mindennemű műtrágyát kartellen kívül, vetőmagvakat, erőtakarmanlyféléket, belföldi és porosz kőszénét, kovács-szenét, meszet és cseméntet, tüzelő-felszereléseket stb. stb.**

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetési feltételek!

Központi iroda: Köszegi-u. 2.

Raktár: Széll Kálmán u. 25

**Árajánlattal és Leitséggvételssel
díjmentesen szolgálunk**

Képviselőt minden községben keressük.

KÖNYVNYOMDÁNK

kedvező feltételek mel-
lett egy fűt felvessz

T A N O N C N A K

A világ legelterjedtebb és legolcsóbb írógépe a „MIGNON” megtekint-
hető: Dinkgreve Nándor papirkereskedésében. — Ára 160 korona.

BUTOROK

Hálók, ebédlők, uriszobák, szalonok, teljes-zárlóda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rezbutorok, szőnyegok, függönyök, esztillorok, zongorák szállítását barhova

készpénzért vagy rendkívül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum I K.

Teljes berendezésnél utazó mintakal díjmentesen küldetik barhova

M O D E R N

Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV. Gerlóczy-u. 7.
(Központi Városbaza mellett.)

2196/1911. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A celldömölki kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy Farkas János izsákfai lakos, mint gyám végrehajthatónak Móri József izsákfai lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében, végrehajtató kéreime következtében a végrehajtási árverést 280 korona 95 fillér perköltség tőke; 37 korona 35 fillér már megállapított eddigi az árverési kérvényt ezennel 18 korona 60 fillérben megállapított jelenlegi és a még felmerülő költségeknek, úgy a csatlakozott dr. Scheiber Zsigmond ügyvédnek 912 korona és 84 korona 40 fillér ügyvédi munkadíj és költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján a celldömölki kir. járásbíróság területén lévő, a nemeskocsi 99 sz. tjkvben A. I. 176 hrszám alatt foglalt I. hold 671 öles szántó a hatfai dűlőben, 322 K-ban és a kemeneskápolnai 96 számú tjkvben A ÷ 291 hrszám alatt foglalt, szőlő prés-hazzal a Sághegyen ingatlanra 384 K-ban megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi október hó 31. (harminc-egy) napján d. e. 9 órákor Nemeskocs és folytatólag Kemeneskápolna köz-ségek házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul eladni nem fognak

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsarának 10° -at készpénzben- vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek e bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Czelldömölk, 1911. augusztus 8.

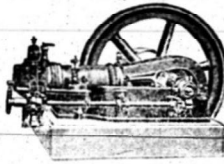
A-kir. jbiróság, mint tkv. hatóság.
BARTHA sk. kir. jbiró.

Nyersolaj, szivógáz, Diesel
**benzin motorok és
lokomobilok**

Gyors
szállítás

Kedvező
fizetési
feltételek

Messze
menő
jótállás.

Drezdai motorgyár részv. társ.
Németország legrégibb, legnagyobb motor-
gyára. — Vezérképvisező:

Gellért Ignác és Társa

BUDAPEST, V. Koháry utca 4.

(Alkotmány-utca sarok.)

148

HORVATH LAJOS

SZOBA, CIMFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

CZELLDÖMÖLK, KIS-UTCA 2. (Szőlő vendéglő mellett.)

Szobafestések, cim- és templomfestések,

mázolások elfogadtatnak és jutányos áron

kifogástalanul készíttetnek.

Az őszi és téli idényre!

SZÉNÁSY GYULA budapesti szövetraktárának

őszi és téli teljes mintagyűjteménye

állandóan megtekinthető üzletemben

s abból a legcsekélyebb megrende-
lést is az eredeti árakon teljesítem.

A mintagyűjteményt házhoz is elküldöm megrendelőim
szíves meghívása után.

Német Márkus divatáruraktára

: CZELLDÖMÖLK :